

نظریه تکامل داروین – قسمت دوم

در مطلب قبل گفتیم نظریه تکامل به طور کلی صحیح است و ایراد آن این است که میگویند: در طول نسل‌های فراوان، یک جمعیت می‌تواند آنقدر ویژگی‌های جدید کسب کرده و تکامل پیدا کند، که به یک گونه جدید از موجودات تبدیل شود.

این جمله باز هم به طور کامل مردود نیست، یعنی امکان دارد در گیاهان، گیاهی به گیاه دیگر تبدیل شود، حال چه به پیوند، چه با اصلاح ژنتیکی یا در طول زمان، یا در حیوانات یا انسان‌ها، اما نمیتوان تغییر گونه را تا این حد تعمیم داد که تکامل منجر به تبدیل شدن آن موجود به موجودی در رتبه بالاتر باشد، چرا که در حکمت ثابت شده، مخلوقات راهی به دایره ما فوق خود ندارند اما در دایره خود بی نهایت میتوانند تکامل یابند. یعنی گیاه حیوان نمیشود، حیوان انسان نمیشود، انسان عادی پیامبر نمیشود و پیامبر به رتبه ائمه نمیرسد. اما هر کدام در رتبه خود بی نهایت میتوانند ترقی کرده و تکامل یابند، چنانکه امیر المؤمنین علیه السلام فرمودند **انتهی المخلوق الی مثله و الجاءه الطلب الی شکله انما تحد الادوات انفسها و تشير الالات الی نظایرها.**

و مرحوم کرمانی اع در این باره میفرماید:

لا شک ان للخلق درجات و بدء کل خلق من اول درجته و کل شیء لایتجاوز ماوراء مبدئه فمحال ان يعود الانبیاء الی محل الخاتم و محال ان يعود مومنون الانس الی محل الانبیاء و محال ان يعود مومنون الجن الی محل مومنی الانس و محال ان يعود الملائکه الی محل مومنی الجن و محال ان يعود الملائکه الی محل النبات و محال ان يعود النبات الی محل الحيوان و محال ان يعود المعدن الی محل النبات و محال ان يعود الجماد الی محل المعدن و لكل منا مقام معلوم و انا لنحن الصافون و لكل درجات مما عملوا و ما تجزون الا ما کنتم تعملون كما بدءکم تعودون

مراد از متن فوق این است که مخلوقات درجاتی داشته و ابتداء هر کدام، اولین (و بالاترین) درجه ایشان است (که از آن رتبه به امر ادبر پشت کرده و به منتهای عالم وجود رسیده و دوباره به مبدأ خویش بازمیگردند، که همان بازگشت تکامل ایشان است به نسبت منتهای رتبه ای که کسب کرده و ظهور

یافتند.) و هیچگاه در سیر بازگشت و تکامل، از مبدأ خویش سبقت پیدا نمیکنند. پس محال است که انبیا به رتبه ائمه علیهم السلام برسند و محال است که مومنین انس به مقام انبیا برسند و محال است که مومنین جن به مقام انس برسند و محال است که ملائکه به رتبه مومنین جن برسند و محال است که حیوانات به رتبه ملائکه برسند (چه برسد به انسان) و محال است که گیاهان به رتبه حیوانات برسند و محال است که معدنیات به رتبه گیاهان برسند و محال است که سایر جمادات به رتبه معدنیات برسند. چنانکه خداوند میفرماید: **و لکل منا مقام معلوم، و انا لنحن الصافون، و لکل درجات مما عملوا و ما تجزون الا ما کنتم تعملون، کما بدءکم تَعُدُون.**

البته قابل انکار نیست که هر رده از موجودات، یعنی جمادات، گیاهان، حیوانات و انسان، تکمیل یافته نوع پیشین است، چرا که هر کدام در سیر صعود و تکامل خود از رتبه مادون گذشته و بخاطر قابلیت که از مبدأ با خود داشته توانسته به رتبه بعدی صعود کند و مشخصه های جدیدی کسب کند، مانند انسان که در جسد خود با جمادات شریک است، در رشد و نمو خود با گیاهان شریک است، در حواس پنجگانه خود با حیوانات شریک است و در آخر، علم و حلم و فکر و ذکر و هشیاری و تنزه و حکمت، خصائصی است که مختص خود اوست.

و این نه به این معنی است که خداوند حیوان را از گیاه آفریده باشد، یا انسان را از حیوان، بلکه به طور معکوس این موجوداتند که سقط شده ی هدف نهایی خلقت میباشند، چنانکه خداوند میفرماید: **فَإِنَّا خَلَقْنَاكُمْ مِنْ تُرَابٍ ثُمَّ مِنْ نُطْفَةٍ ثُمَّ مِنْ عَلَقَةٍ ثُمَّ مِنْ مُضْغَةٍ مُخَلَّقَةٍ وَغَيْرِ مُخَلَّقَةٍ لِنُبَيِّنَ لَكُمْ وَنُقَرُّ فِي الْأَرْحَامِ مَا نَشَاءُ إِلَى أَجَلٍ مُّسَمًّى ثُمَّ نُخْرِجُكُمْ طِفْلاً.**

و **پیش از این توضیح داده بودم** که غیر مخلّقه، هر کدام از موجودات مادون انسان هستند که در مراحل سیر خلقت و نکاح فی مابین افلاک و عناصر سقط شده و پیش از انسان بر روی زمین قرار گرفتند. یعنی موجوداتی که در حال نطفه و علقه سقط شدند جمادات میباشند و موجوداتی که در حال مضغه و عظام سقط شدند گیاهان میباشند و موجوداتی که در مرحله روییدن گوشت و نفخ روح حیوانی سقط شدند حیوانات میباشند، و در آخر هنگام هبوط آدم علیه السلام مقصود اصلی و طفل عالم پدیدار شد و انسان امروزی پا به زمین نهاد.

حال با توضیحات فوق در میابیم که اگر فی مابین میمون و انسان شباهتی یافت میشود، دلیلی بر تبدیل شدن حیوان به انسان نیست، و همانطور که گفتیم، این تشابه از آنجا نشأت میگیرد که در حیوانیت با آنها شریکیم و بر اصول مشترکی بنا نهاده شدیم. اما انسان تا بوده به عنوان گونه ای متفاوت از سایر حیوانات بوده و از ابتدا با قابلیت دریافت روح انسانی خلقت شده است.